

TCFD RAPPORT 2022

Spareskillingsbanken

BÆRKRAFTIG LOKALSAMFUNN

Spareskillingsbanken skal gjennom fokus på klima og miljø, samfunnsansvar og virksomhetsstyring være en aktiv bidragsyter til et bærekraftig lokalsamfunn

Innhold

1. Introduksjon	1
2. Virksomhetsstyring.....	1
2.1 Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter	1
2.2 Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter	1
3. Strategi	2
3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt	2
3.2 Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	3
3.3 Potensiell betydning av ulike scenarier for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	3
4. Risikostyring	3
4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko	3
Kredittrisiko	3
Markedsrisiko	4
Operasjonell risiko	4
Likviditetsrisiko	4
Omdømmerisiko	5
4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko	6
4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring.....	6
5. Mål og Metoder.....	6
5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring	6
5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer	7
5.3 Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene	8
6. Veien Videre	8

1. Introduksjon

Spareskillingsbanken ble etablert i 1877 og er en lokal, selvstendig og samfunnsengasjert sparebank. Gjennom årenes løp har banken sin strategi om å være banken for byen ligget fast, men i takt med tiden har banken gjort nødvendige justeringer for å tilpasse seg nye markeder, segmenter og produkter for å til enhver tid å være en foretrukket sparebank. Nå står vi overfor en ny epoke med bærekraft, miljø og samfunn som en viktig strategisk faktor. Vi vil aktivt bidra til å påvirke beslutninger i bedrifts- og personmarkedet mot en grønnere retning og bidra til et bærekraftig lokalsamfunn gjennom samfunnsansvar og virksomhetsstyring.

TCFD er et internasjonalt anerkjent rammeverk for rapportering på klimarisiko. TCFD-rapporten setter søkelys på klima og er delt inn i fire hovedområder:

- Virksomhetsstyring
- Strategi
- Risikostyring
- Mål og metoder

2. Virksomhetsstyring

2.1 Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter

Styret vedtar bankens strategier og har det overordnede ansvaret for bærekraft. Banken har innlemmet bærekraft i bankens forretningsstrategier. Styringsdokumenter, rapporter, mål og handlingsplaner som omhandler ESG blir behandlet av styret. Kreditsaker som rapporteres til styret er omtale og vurdering av kundens klimarisiko del av saksforholdet.

2.2 Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter

Ansvaret for klimarisiko ligger hos ledelsen. Adm. banksjef er ansvarlig for å gjennomføre vedtatte retningslinjer på bærekraft. Det gjøres i tett samarbeid med bankens enheter for å sørge for at bankens klima- og bærekraftsarbeid er i henhold til aktuelle styringsdokumenter. Bankens bærekraftsarbeid blir løpende oppdatert på: <https://spareskillingsbanken.no/baerekraft>

3. Strategi

3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt

TCFD deler klimarelatert risiko i to hovedkategorier; risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet (overgangsrisiko) og risiko knyttet til fysiske konsekvenser av klimaendring (fysisk risiko). For Spareskillingsbanken er det overgangsrisiko som representerer den største trusselen. Parisavtalen står sentralt i overgangen til lavutslippssamfunnet og Spareskillingsbanken har derfor valgt å legge Parisavtalens frister og Norges forpliktelser til grunn for bankens vurdering av klimarelatert risiko og klimarelaterte muligheter:

- Kort sikt: 1-10 år (Norge skal redusere utslipp med 50-55 prosent innen 2030)
- Lang sikt: 10-30 år (Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050)

Den mellomlange tidshorisonten er valgt bort da man kun har et begrenset datagrunnlag. Analyser utover kort og lang sikt virker derfor ikke hensiktsmessig.

3.1.1 klimarelaterte muligheter

Det er flere muligheter som åpner seg i et klimaperspektiv, både innenfor utvikling av produkter, utvikling av markedsposisjon mm. Spareskillingsbanken ser på kjerneelementene av dette som:

- Økt profittmargin og reduserte kapitalkrav til bærekraftig utlånspraksis.
- Meravkastning på langsiktige og grønne investeringer i verdipapirmarkedet.
- Reduserte utslipp og kostnader knyttet til energieffektive aktiva.

Tabell 3.1.1 Klimarelaterte muligheter

	Mulighetselementer	Potensielle muligheter	Kort sikt	Lang sikt
Ressurseeffektivitet	Mer effektive og bærekraftige transportmetoder, mer effektiv bygning(er), redusert forbruk og økt grad av resirkulering og gjenbruk.	Digitalisering reduserer behov for areal og reisevirksomhet. Reduserte kostnader knyttet til lokaler (energi, vedlikehold, etc).	Lav	Lav
Energikilder	Bærekraftige energikilder, bruk av offentlige incentiver, deltagelse i karbonmarked, skifte til desentralisert energiproduksjon.	Spareskillingsbanken kan bidra med finansiering relatert til energi og klimavennlige løsninger. Redusere energiforbruk.	Lav	Lav
Teknologi, produkter og tjenester	Økt effektivitet ved hjelp av ny teknologi. Produkter og tjenester med lavt klimaavtrykk.	Økte inntekter og større kundemasse ved å tilby muligheter for grønn finansiering og investering.	Middels	Høy
Markeder	Endringer i kundepreferanser, utvikling av ny teknologi og større krav til klimaavtrykk i alle ledd.	Økte inntekter og større kundemasse som følge av bærekraftige produkter og tjenester. Bedre tilgang på kapital grunnet bærekraftige aktiviteter. Mulighet for å bidra med finansiering til grønne prosjekter og start-ups og dermed diversifisere bankens portefølje.	Høy	Høy
Motstandsdyktighet	Kunnskapsdeling, endring av investeringsstrategier, endring av forsikringstjenester og risikostyring.	Reduserte kostnader og økt motstandsdyktighet gjennom kunnskapsdeling med samarbeidspartnere og utvikling av intern kompetanse på bærekraft og klima for å kunne redusere klimarisiko.	Lav	Lav

3.2 Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Vi ønsker å gjøre det mulig for våre kunder å ta bærekraftige valg ved å tilby spare- og utlånsprodukter med bærekraftig profil. Våre fondsleverandører gir kundene muligheter til å velge grønne spareprodukter og Spareskillingsbanken tilbyr selv grønne lån med meget gunstige betingelser som gir en symbiotisk gevinst.

For våre bedriftsmarkedskunder er det integrert en ESG-analysemodul i kredittprosessen

Banken jobber aktivt med å innhente leverandørreklæring på ESG som skal sikre at banken benytter leverandører som har verdier og klimamål som er på linje med banken.

Klimarelaterte risikoer og muligheter vil påvirke Spareskillingsbanken i stor grad. Politiske reguleringer, bærekraftige investeringer, endring av markedsdynamikk og endringer i markedsprefranser. Grunnet omfanget til bærekraftsarbeid vil det være store muligheter for positive synergieffekter ved samarbeid med andre banker i regionen.

3.3 Potensiell betydning av ulike scenarier for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Klimaendringer og overgangen til lavutslippssamfunnet vil ha en innvirkning på banken. Scenarioanalyse beskriver hvordan ulike scenarier vil påvirke bankens strategi, forretningsområder og finansielle planlegging.

Per i dag har ikke banken utarbeidet scenarioanalyser. Det er et ressurskrevende arbeid preget av stor usikkerhet. Banken følger med på utviklingen av trender og modeller i bransjen og vil se på mulighetene for slike analyser, kontingensplanlegging og klimastresstesting når det er utviklet modeller som gir høyere grad av sikkerhet.

4. Risikostyring

4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

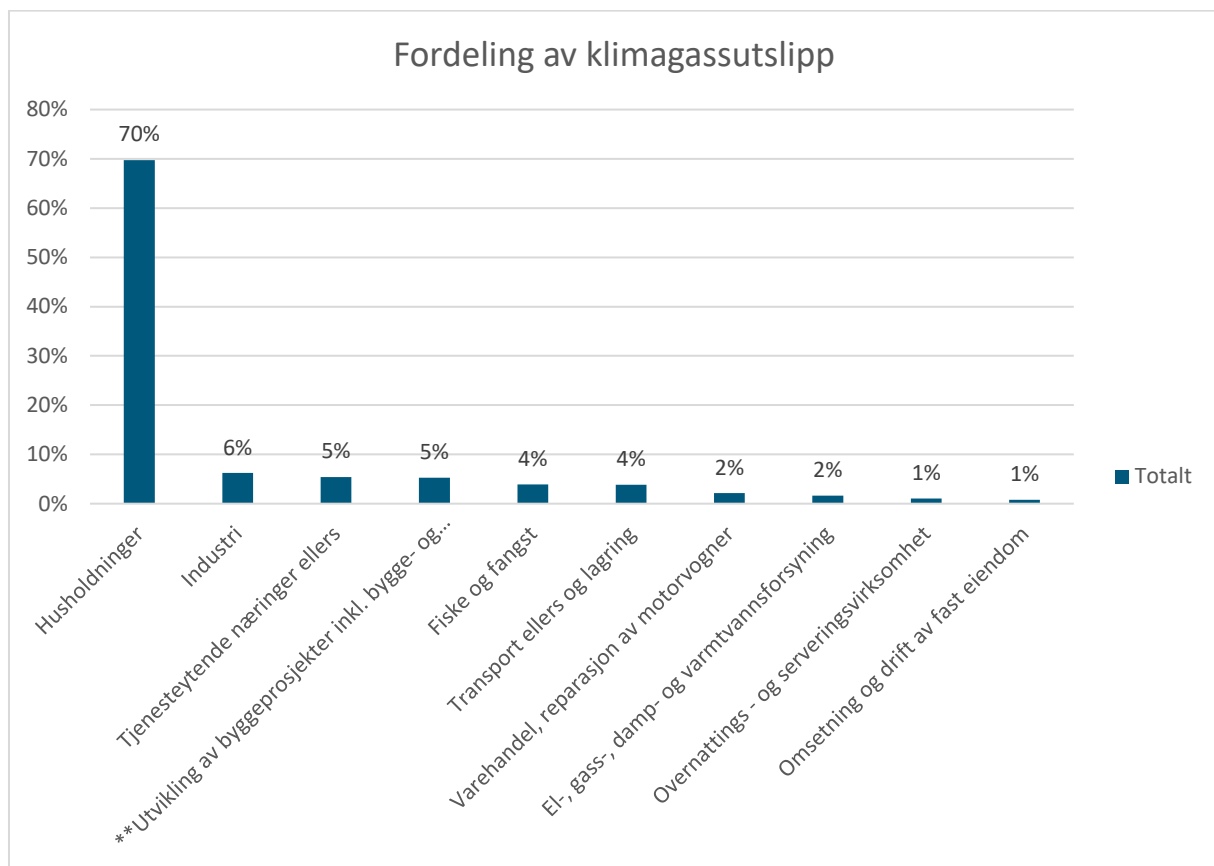
Overordnet rapporterer banken på kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og omdømmerisiko. Under risikoprosessen identifiseres og vurderes alle relevante risikomomenter deriblant klimarisiko.

Kredittrisiko

Klimarisiko påvirker kredittrisiko i den grad klimarelaterte problemstillinger øker sannsynligheten for redusert betjeningsevne, redusert panteverdi eller mislighold. Risikomatrisen i tabell 4.1.2 trekker frem klimarelaterte problemstillinger som kan ha slike konsekvenser.

Spareskillingsbankens utlånsportefølje består av omtrent 85 prosent lån til privatpersoner og 15 prosent til bedrifter ol. Dette medfører at størsteparten av utslippene forbundet med bankens utlånsvirksomhet kommer fra private husholdninger (70 prosent). Tabellen nedenfor viser de største utslippkildene i Spareskillingsbankens utlånsportefølje.

Figur 4.1.1 Utslipp fra Spareskillingsbanken sin utlånsportefølje (basert på tabell i kapittel 5.2).

Spareskillingsbanken er lite eksponert mot høyutslippsnæringene; transport, industri, internasjonal skipsfart og oljerelaterte næringer. Industri er en sektor som har vokst siden forrige rapport og denne blir i mange situasjoner beskrevet som en høykarbonsektor. Det må nevnes at på nasjonalt grunnlag har utlån økt med ca. 25% men utslipp bare har økt med ca. 0,8%. Bruk av ESG-modul i bankens lånesystem (Loan process) gjør det lettere å sile ut kundene som skiller seg negativt ut på en ikke ubetydelig måte. Spareskillingsbanken sin utlånsportefølje på bedriftsmarked er også i større grad diversifisert enn på tidligere rapporter. Tallene viser at Spareskillingsbanken er relativt lite eksponert for klimarelatert kredittrisiko.

Markedsrisiko

Bankens markedsrisiko er i hovedsak knyttet til likviditetsporteføljen, som må tilfredsstille kravene til en forsvarlig likviditetsforvaltning, utstedelse av egne obligasjoner og aksjer i strategiske samarbeidspartnere. Hovedformålet med plasseringer er å oppnå en god langsiktig avkastning med et akseptabelt risikonivå, og bidra til bærekraftig utvikling.

Operasjonell risiko

Klimarelatert risiko relatert til operasjonell risiko kan føre til endringer av arbeidsmetodikk, både i banken, blant leverandører og blant bankens låntakere. Den operasjonelle risikoen spenner derfor bredt og vil bli påvirket av de andre formene for risiko.

Likviditetsrisiko

Klimarelaterte problemstillinger innvirking på likviditetsrisiko knytter seg hovedsakelig til prisen på finansiering. Dersom banken ikke har tilstrekkelig fokus på bærekraft og tilfredsstiller kravene for tilgang på grønne finansieringsmuligheter risikerer banken å få dyrere finansiering. Som en del av dette arbeides det med å få på plass grønne obligasjoner.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko vil i stor grad preges av kundenes preferanser, utviklingen av disse og ikke minst alternativene som finnes i finansmarkedene.

I tabellen under tar vi for oss risikoelementer, potensielle konsekvenser av disse samt en grafisk risikovurdering.

Tabell 4.1.2

Overgangsrisiko				
	Risikoelementer	Potensielle konsekvenser	Kort sikt	Lang sikt
Kredittrisiko	Tap på lån i høykarbonindustrier, ustabilitet i verdipapirmarkedet og sterkere reguleringer av kreditt.	Økte tap på lån til selskaper i høykarbonindustrier, høy volatilitet og økt usikkerhet i verdipapirene til banken og at banken må ha større stab for å oppfylle alle krav som settes for å utstede kreditt.	Lav	Moderat
Markedsrisiko	Endringer i kundenes preferanser, endring og forsterking av regulering og store krav til digitalisering.	Kundene foretrekker grønne valg og det vil se dårlig ut for banken å være en stor långiver mot høykarbonindustrier. Utvikling til et lavkarbonsamfunn vil kreve store endringer i industri, service og infrastruktur. Bedrifter som ikke vil eller kan tilpasse seg kan utgjøre betydelige tap for banken.	Lav	Høy
Operasjonell risiko	Klimaendringer kan føre til økende alvorlighetsgrad av ekstremvær og endringer i arbeidsmetode. Regulatoriske endringer kan også føre til endring av arbeidsmetodikk.	Ekstremvær kan sørge for økt risiko for tap/skade på utstyr og eiendom. Dette kan igjen føre til forstyrrelser på bankens tjenester, infrastruktur og sikkerhet. Digitale løsninger vil også påvirke mulighetene for å spare inn på jobbreiser.	Lav	Lav
Likviditetsrisiko	Endringer i værforhold, sektorer blir mer utsatt for økonomiske svingninger og forventinger om en grønn investeringsportefølje.	Ekstremvær kan føre til at hyppigheten og kostnaden på utbetaling av forsikring øker, samt øke usikkerhet i forsyningskjeder til bedrifter som har lån i banken. Reprising av verdipapirer kan slå negativt ut og redusere bankens likviditetsbuffer.	Lav	Lav
Omdømmerisiko	Endringer i kundenes preferanser, stigmatisering av sektorer og foretak.	Dersom Spareskillingsbanken ikke bidrar til overgangen til lavutslippssamfunnet kan banken bli mindre attraktiv for kunder, arbeidstakere, og leverandører. Dette kan resultere i reduserte inntekt og tilgang til kapital. Omdømme er utrolig viktig for en lokal sparebank. Finansiering av omstridte aktiviteter kan utgjøre en alvorlig risiko.	Moderat	Høy

Fysisk risiko				
	Risikoelementer	Potensielle konsekvenser	Kort sikt	Lang sikt
Akutt risiko	Økt sannsynlighet for ekstremvær	Økt sannsynlighet for ekstremvær kan sørge for høyere forsikringskostnader for pantsatte objekter. Dette kan føre til at privatkunder og bedriftskunder får økte kostnader og opplever en økende grad av usikkerhet.	Lav	Lav
Kronisk risiko	Økende sannsynlighet for varige endringer i klima.	Økende sannsynlighet for varige klimaendringer. Potensielt høyere forsikringskostnader for pantsatte objekter og bankens kunder kan få høyere kostnader grunnet krevende omgivelser som truer med å forstyrre verdikjeder.	Lav	Moderat

4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko

Klimarisiko vil bli en integrert del av bankens forretningsområder etter hvert som scenarioanalyser, kartlegging av klimarelatert risiko og måleindikatorer for klimarisiko blir utviklet. Banken har stort fokus på å opparbeide rutiner for bærekraftrapportering og har satt av ressurser for å sørge for at datasett blir utfylt på en tilfredsstillende måte. Spareskillingsbanken er en fast follower på dette arbeidet.

I kredittsaker for næringskunder er ESG-modul iverksatt og det foretas vurdering av kunders klimarisiko. Formålet er at banken, gjennom allokering av kapital, skal bidra positivt til klima, miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring.

4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring

Vurderinger av klimarisiko er innlemmet i alle innvilgelsessaker på bedriftsmarkedet. Dokumentasjon om kunde og panteobjekt som sertifiseringer, energiattester, klassifiseringer og lignende skal etterspørres i alle saker. Spareskillingsbanken skal ikke finansiere formål som bidrar negativt til overgangen til lavutslippssamfunnet.

Banken er i startfasen av arbeidet med å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko. Sentralt fremover vil derfor være å sørge for kompetanseheving på området gjennom fagsamlinger og kursing.

5. Mål og Metoder

5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring

Spareskillingsbanken beregner scope 1, 2 og 3 utslipp etter fremgangsmåten lagt frem av GHG Protocol. Man skiller mellom tre forskjellige utslippskategorier:

Scope 1: Direkte utslipp fra utslippskilder som selskapet selv eier eller kontrollerer.

Scope 2: Indirekte utslipp fra innkjøpt energi.

Scope 3: Andre indirekte utslipp (som ikke er rapportert i Scope 2) fra selskapets verdikjede.

Banker bidrar blant annet til klimagassutslipp gjennom utlånsaktivitet. Ifølge GHG Protocol skal utslipp knyttet til utlån fordeles mellom investorer basert på andelen av prosjektets totale kostnader man har bidratt til å finansiere. Foreløpig er det svært få av bankens kunder som rapporterer på egne klimagassutslipp. For å kunne danne et bilde av karbonavtrykket til bankens utlånsportefølje har banken utarbeidet estimater for utslipp fra bankens utlånsportefølje basert på informasjon fra SSB om utlån og utslipp i Norge. Utslippene fordeles basert på Spareskillingsbankens andel av totalt utlån i Norge. Vi kan identifisere minst tre problemer med denne tilnærmingen:

1. Omfanget av utslippene fra bankens utlånsportefølje er sannsynligvis overvurdert fordi man rimelig kan forvente at totale kostnader er større enn totalt utlån og dermed er fordelingsgrunnlaget for lite.
2. De totale utslippene for en gitt næring er ikke nødvendigvis representativ for bankens kunder innenfor næringen. Dermed kan de reelle utslippene være over eller undervurdert.
3. Estimaten forteller hvor mye en gjennomsnittlig portefølje med sammensetningen av næringer som Spareskillingsbanken har slipper ut. De gir ikke informasjon om hvor mye bankens kunder faktisk slipper ut. Dermed vil ikke tiltak fra bankens eller kundens side reflekteres i estimatene.

Disse begrensningene er årsaken til at alle utslipp rapportert i tabell 5.2 kommer fra egen virksomhet. Estimat for utslipp fra bankens utlånsportefølje kommer frem i tabell 5.3.

5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer

Tabell 5.1 forbruk av utslippsfaktorer

Forbruk	2022
Bensin*	110 L
Diesel*	84 L
Fjernvarme	212985 kWh
Elektrisitet	375562 kWh

Tabell 5.2 bankens klimagassutslipp

Utslipp	2020
Scope 1*	0,60 tonn CO2
Scope 2	49,12 tonn CO2
Scope 3	20,95 tonn CO2
Totalt	70,67 tonn CO2

*Tall fra 2020

Tabell 5.3 estimerte klimagassutslipp fra bankens utlånsportefølje

	Norge		Spareskillingsbanken	
	Utlån Mill.kr	Utslipp 1000 tonn CO2	Utlån Mill.kr	Utslipp 1000 tonn CO2
<i>Næring i rapporteringen</i>				
Jordbruk og tilknyttede tjenester	76 430,00	4 988,00	0,00	0,00
Skogbruk og tilknyttede tjenester	5 675,00	66,00	0,39	0,00
Fiske og fangst	54 729,00	855,00	33,42	0,52
Fiskeoppdrett og klekkerier	54 276,00	74,00	-	-
Bergverksdrift og utvinning	9 272,00	318,00	-	-
**Utvinning av råolje og naturgass inkl. tilknyttede tjenester	6 804,00	13 504,00	-	-
Industri	109 631,00	11 923,00	7,65	0,83
Bygging av skip og båter	3 655,00	*	2,46	*
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	56 642,00	1 719,00	7,19	0,22
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	13 367,00	1 301,00	0,09	0,01
**Utvikling av byggeprosjekter og bygge- og anleggsvirksomhet	241 100,00	2 170,00	77,93	0,70
Varehandel, reparasjon av motorvogner	107 707,00	1 094,00	28,35	0,29
Utenriks sjøfart og rørtransport	64 692,00	15 060,00	-	-
Transport ellers og lagring	79 909,00	5 244,00	7,79	0,51
Overnattings- og serveringsvirksomhet	24 394,00	102,00	34,11	0,14
Informasjon og kommunikasjon	22 983,00	16,00	7,25	0,01
Omsetning og drift av fast eiendom	914 533,00	91,00	1 043,13	0,10
**Faglig, forretningsmessig og finansiell tjenesteyting	183 613,00	0,00	53,93	0,00
Tjenesteytende næringer ellers	75 715,00	730,00	75,31	0,73
Husholdninger	4 044 716,00	5 040,00	7 491,59	9,34
Alle næringer	2 105 127,00	59 442,00	1 379,00	4,06
Alle næringer og husholdninger	6 149 843,00	64 483,00	8 870,59	13,40

**Markerte poster er slått sammen grunnet manglende datagrunnlag

*Markerte poster mangler data

5.3 Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene

Spareskillingsbanken er miljøfyrtårnsertifisert og følger nøye med på direkte og indirekte utslipp. Bruk av ESG-modul på lånesaker til bedriftsmarked gjør også at vi får bedre kundedata på dette området.

6. Veien Videre

Spareskillingsbanken vil fortsette å utøve samfunnsansvar og bidra til skiftet mot et nullutslippssamfunn. Det er en rekke områder der banken ønsker å gjøre ytterligere forbedringer. Banken søker aktivt etter bedre modeller og alternative måter å fremheve innsatsen Spareskillingsbanken og dens kunder gjør for å bidra til et mer bærekraftig samfunn.

Områdene banken vil fortsette å jobbe aktivt med inkluderer:

- Tilby bærekraftige produkter innenfor sparing og utlån for bedrift- og privatmarkedet
- Ytterligere forbedringer i bankens prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko
- Utarbeide scenarioanalyser når man har tilgang på tilstrekkelig data og analyseverktøy
- Opparbeide bankens interne kompetanse på bærekraft
- Utvikle porteføljer av bærekraftige produkter og grønne porteføljer
- Utvikle KPI, styringsdokumenter og rammeverk videre.